
Beslutsunderlag

Utfärdat 2025-01-16

Diarienummer 0145/25

Handläggare: Anders Åström

Telefon: 031-618020

E-post: anders.astrom@renova.se

Återrapportering Ägarråd, *"Aktuell situation angående upphandling av vätgasfordon"*

Förslag till beslut

Styrelsen i Renova AB föreslås besluta att godkänna bifogad rapport samt att godkänna att den skickas till Renovas ägarråd.

Ärendet

Renovas ägarråd har bett Renovas styrelse att inkomma med en kort skriftlig rapport:

"Styrelsen ombeds att återkomma till ägarrådet i en skriftlig rapport angående den aktuella situationen med upphandling av vätgasfordon."

Sammanfattning

Renova arbetar fortsatt aktivt för att så långt som möjligt säkerställa återbetalning av avbeställda fordon från H2X och leverans av de fordon som ska levereras. Hitintills har H2X återbetalt ca 1 mkr och det första fordonet anges levereras i februari.

Polisutredning pågår fortsatt i ärendet och inga beslut om åtal är fattat ännu.

Konkurrensverket har uppmärksammat att inköpet utgör en otillåten direktupphandling och har ställt krav om upphandlingsskadestånd via Göteborgs Tingsrätt. Renova avser att bestrida kravet med hänvisning till preskription.

De brister som extern utredning upptäckte i processen som spänner över Renova och Göteborgs Stads Leasing är åtgärdade för att förhindra att felet/felen återuppstår.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

December 2022 och januari 2023 beställde Renova 5 st fordon av leverantören H2X med ett totalt ordervärde om 17,2 mkr. Två tunga fordon med ordervärde om 12 mkr och tre lätta fordon med ordervärde om 5,2 mkr. Fordonen är vätgaselektriska, dvs drivs av batterier som laddas via en bränslecell som tankas med vätgas. Beställningen gjordes av en numer pensionerad medarbetare som var fordonsansvrig på Renova. Dokumentationen runt beställningen var ofullständig och korrekt upphandlat avtal saknades. Fordonen köptes in via Göteborgs Stads Leasing (GSL) som sedan leasar fordonen till Renova. Då

fordonansvarig på Renova leveransgodkände fordonen i GSLs system redan i januari 2023 betalade GSL ut hela beloppet till leverantören. Detta uppdagades av Renova oktober 2023. Renova och GSL har därefter beställt och genomfört en extern utredning m h a Ernst & Young där ett antal brister upptäcktes in den process som spänner över båda företagen.

Renova valde att polisanmäla den f d anställde samt kräva full återbetalning av det felaktigt utbetalda beloppet från leverantören. Leverantören, H2X, hade vid det laget en svag ekonomisk ställning och var oförmögen att återbetala men avsåg att via tillkommande finansiering kunna slutföra leverans och succesivt återbetala. Material var vid den här tidpunkten inköpt och fanns på H2X produktionsanläggning i Nederländerna.

Eftersom den ursprungliga beställningen inte hade gjorts och dokumenterats korrekt upprättades också ett fullständigt avtal mellan parterna för att reglera beställning och leverans. Det i efterhand upprättade avtalet signerades i januari 2024.

Status per 2025-01-17

- De brister som upptäcktes i E&Y utredning har åtgärdats för att förhindra att felet/felen återuppstår.
- Det felaktiga inköpet har uppmärksammats av Konkurrensverket (KKV) som lämnat in ett krav på ca 1,2 mkr om upphandlingsskadestånd till Göteborgs Tingsrätt. Renova avser att bestrida kravet eftersom inköpet skedde för två år sedan vilket innebär att ärendet är preskriberat. KKV anser att köpet gjordes i samband med det senare avtalstecknandet, dvs januari 2024.
- Polisen utreder fortsatt Renovas anmälan och inget beslut är ännu fattat angående eventuellt åtal.
- Renova har under 2024 avbeställt de två tunga fordonen med ett ordervärde om 12 mkr. Renova och H2X är överens om avbeställning och H2X skyldighet att återbetala hela beloppet enligt en överenskommen tidplan.
- H2X har hitintills återbetalt ca 1 mkr vilket inte uppfyller ovan angivna tidplan. Förseningar in H2X refinansieringsplan anges som orsak. H2X anger dock att de fortsatt avser att återbetala det fulla beloppet. Ytterligare betalning aviseras under januari/februari.
- GSL har i december 2024 fakturerat hela beloppet för de två tunga fordonen till Renova. Renova har tagit upp det i årets resultat som en leverantörsförlust på grund av den osäkra situationen.
- De tre kvarvarande fordonen ska enligt H2X levereras under våren med det första fordonet i februari.
- Den nu angivna leveransplanen är en försening gentemot tecknade avtal. H2X och Renova är överens om Renovas rätt till förseningsvite om ca 520 000 SEK vilket ska adderas till ovan angivna överenskommelse om återbetalning.
- Renova har under 2024 besökt H2X produktionsanläggning och besiktigt material och fordon.
- Förseningen anges bero till största delen beroende på försening för myndighetsgodkännande hos nederländska myndigheter men har också sannolik koppling till H2X svaga ekonomiska situation.

Avslutande kommentar

Under hela ärendets gång har det huvudsakliga problemet varit att beloppet felaktigt utbetalts och att H2X inte har ekonomisk möjlighet att återbetala. Skulle Renova häva alla avtal och kräva återbetalning via domstol är Renovas bedömning att H2X går i konkurs och att Renova tappar all möjlighet till återbetalning eller leverans av fordon. Därför har Renova fortsatt för avsikt att tills vidare arbeta för leverans och återbetalning av utestående.